

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 256/2013 cu privire la aprobarea unor acte normative pentru implementarea Legii nr. 228 din 25 noiembrie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 939-XIV din 20 aprilie 2000 cu privire la activitatea editorială (număr unic 177/MC/2026)

Participantul la avizare	Conținutul obiecției/proponerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
AVIZARE		
<p>Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (nr. 07/1-03/34/317 din 16.03.2026)</p>	<p>1.1 La proiectul de Hotărâre: Proiectul prevede operarea unor modificări de ordin tehnic în Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare a traducerii și editării cărții naționale în străinătate din bugetul de stat. Totodată, analiza Regulamentului actual denotă existența unor lacune și neclarități, care afectează atât transparența în utilizarea resurselor publice, cât și eficiența în promovarea produselor culturale naționale.</p> <p>Astfel, rămân nereglementate următoarele aspecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dacă beneficiarul va indica în edițiile publicate, că acestea au fost realizate cu sprijinul Republicii Moldova; - dacă statul dobândește vreun drept de utilizare, distribuire sau promovare a cărții naționale traduse; - dacă statul poate utiliza tirajul tradus pentru desfășurarea activităților de diplomație culturală; - dacă Ministerul Culturii asigură raportarea ajutoarelor de stat către Consiliul Concurenței, în cazul beneficiarilor, în calitate de persoană juridică de drept privat. <p>Această omisiune poate genera situații în care beneficiarul privat obține integral avantajele economice, indiferent de sprijinul financiar acordat de Republica Moldova în calitate de stat finanțator. În lipsa acestor prevederi, promovarea interesului public asupra cărții naționale rămâne exclusiv la discreția/decizia beneficiarului finanțării.</p> <p>De asemenea, Regulamentul nu abordează aspectul privind accesul public digital, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> - publicarea versiunilor digitale ale traducerilor; - accesul gratuit sau contra cost pe platforme electronice; - arhivarea electronică în biblioteci sau platforme culturale oficiale. <p>În contextul transformării digitale, lipsa acestor prevederi limitează impactul potențial al promovării culturii naționale.</p> <p>În acest sens, cu toate că Regulamentul instituie un mecanism de</p>	<p>Se ia act.</p>

	<p>sprijin necesar pentru promovarea culturii Republicii Moldova peste hotare, totuși considerăm că în forma actuală, Regulamentul nu oferă garanții suficiente că investiția publică generează un beneficiu public proporțional și sustenabil.</p>	
1.2.	<p>Drept urmare, în vederea consolidării transparenței, responsabilității și eficienței utilizării resurselor publice destinate promovării cărții naționale, propunem de completat proiectul de hotărâre cu prevederi, care vor reglementa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drepturile statului asupra utilizării traducerilor finanțate; 	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Scopul <i>Regulamentului în vigoare</i>, constă în promovarea literaturii naționale și consolidarea prezenței culturale a Republicii Moldova pe plan internațional, prin susținerea traducerii operelor autorilor autohtoni, și vizează într-o măsură redusă componenta economică sau obținerea unor beneficii directe.</p> <p>În acest context, intervenția statului are caracter de sprijin cultural și nu urmărește dobândirea expresă a drepturilor de utilizare, distribuire sau promovare a lucrărilor traduse. Aceste drepturi rămân în gestiunea editurii și a autorului.</p>
1.3.	<ul style="list-style-type: none"> - instituirea posibilității de a remite un număr minim de exemplare pentru rețeaua bibliotecilor și misiunile diplomatice; 	<p>Se acceptă.</p> <p>În conformitate cu prevederile pct. 47 din Regulament, editurile câștigătoare expediază, cu titlu gratuit, Ministerului Culturii 5 exemplare din fiecare titlu editat din mijloacele bugetului de stat, precum și documentele confirmative/facturile privind tirajul cărților editate din contul editurii, imediat după apariție. Acest punct este inclus și în contractele semnate cu editurile câștigătoare.</p> <p>Tirajul celor 5 exemplare este distribuit, partial, conform prevederilor art. 18 din <i>Legea nr. 939/2000 cu privire la activitatea editorială</i>, prin care sunt menționate că exemplarele de depozit legal sunt expediate, cu titlu gratuit, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2 exemplare Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova; – 1 exemplar Bibliotecii Științifice a Universității de Stat din Moldova. <p>În contextul susținerii cărților traduse prin prisma acestui Regulament, celelalte 2 exemplare din totalul de 5 vor fi distribuite către bibliotecile instituției prezidențiale și parlamentare (<i>Președinția Republicii Moldova și Parlamentul Republicii Moldova</i>), în vederea desfășurării activităților de diplomație culturală.</p>

	<p>1.4. - obligația beneficiarului de a menționa, în toate edițiile publicate, sprijinul Republicii Moldova;</p>	<p>Se acceptă. În anul 2025, editurile beneficiare au indicat în prefața cărților publicate referința (<i>obligația</i>) legată de sprijinul acordat de Ministerul Culturii al Republicii Moldova.</p> <p>Pe viitor, referința (<i>obligația</i>) în cauză va fi prevăzută în contractul care va fi încheiat cu editura câștigătoare. În preambul sau postfața cărții se va indica că publicarea cărții beneficiază de finanțarea din partea Republicii Moldova, cu expunerea următorului conținut: “Proiect aprobat de Comisia de selecție pentru traducerea cărții naționale în străinătate, finanțat din bugetul de stat, cu contribuția Ministerului Culturii al Republicii Moldova”.</p>
	<p>1.5. - componenta de acces digital deschis pentru promovarea pe scară largă a cărții naționale;</p>	<p>Nu se acceptă. Extinderea publicării operelor în format digital, indiferent de regimul de acces (<i>deschis sau restricționat</i>), se va realiza cu respectarea strictă a prevederilor <i>Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe</i>. Având în vedere că publicarea digitală a unei cărți implică gestionarea mai multor categorii de drepturi – inclusiv drepturile autorului, traducătorului, ilustratorului, fotografului și graficianului – implementarea acestui proces va fi condiționată de o evaluare prealabilă a implicațiilor juridice și tehnice, precum și a riscurilor aferente.</p> <p>Suplimentar, menționăm faptul că legislația din Republica Moldova diferă, în anumite aspecte, de cadrul normativ aplicabil la nivelul Uniunii Europene, în ceea ce privește drepturile de autor și procesele de digitalizare, fapt care impune o analiză comparativă atentă și, după caz, armonizarea practicilor instituționale cu standardele europene. Totodată, Uniunea Editorilor din Republica Moldova lucrează în perspectivă la dezvoltarea unui mecanism de susținere a componentei digitale în sectorul editorial. În consecință, Ministerul Culturii va lua în considerare și componenta digitală a cărților traduse prin prezentul Regulament.</p> <p>Mai mult, proiectele susținute prin programul Europa Creativă, ca parte a mecanismelor de finanțare a Uniunii</p>

		Europene, vizează doar formatul tipărit al cărții, nu și cel digital, întrucât aspectul legat de dreptul de autor este unul foarte sensibil la nivel european.
1.6.	- procedura de evidență și raportare a ajutoarelor de stat acordate în conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139/2012.	<p>Se acceptă parțial. Beneficiarii sunt întreprinderi (edituri străine), iar finanțarea acoperă costuri operaționale, precum traducerea, drepturile de autor și tiparul.</p> <p>Deși măsura întrunește elementele ajutorului de stat sub formă de ajutor de minimis, conform <i>Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat</i>, totuși, editurile din străinătate nu desfășoară activitatea economică pe teritoriul Republicii Moldova, deci nu concurează pe piața locală.</p> <p>În perspectivă, în cazul în care va fi necesar ajustarea prezentului Regulament la actele normative europene, Ministerul Culturii va iniția un proiect de modificare a Regulamentului la actele normative și practicile europene.</p>
1.7.	- dacă statul poate utiliza tirajul tradus pentru desfășurarea activităților de diplomație culturală;	<p>Se acceptă. Recomandarea legată de tirajul tradus și distribuția acestuia a fost inclusă în punctul 27 din prezentul Regulament și Anexa nr. 1 (<i>Mijloace de distribuție</i>) și Anexa nr. 2 (<i>Relevanța planului de distribuție</i>). De menționat este faptul că norma inclusă va avea drept scop promovarea reciprocă a entităților implicate în cadrul activităților de diplomație culturală: <i>editura câștigă vizibilitate în cercurile diplomatice, iar statul promovează autorii naționali.</i></p>
1.8.	<p>La Nota de Fundamentare: La compartimentul 2.1. din Nota de fundamentare se propune excluderea referinței la Legea privind achizițiile publice nr.131/2015 ca temei legal și/sau sursă a proiectului actului normativ. Analiza prevederilor proiectului de hotărâre relevă faptul că modificările propuse nu vizează în mod direct reglementări specifice domeniului achizițiilor publice, prin prisma cadrului normativ primar, ci au drept obiect principal clarificarea mecanismului de finanțare a Programului de traducere a cărții naționale în străinătate.</p> <p>Potrivit Notei de fundamentare, modificările propuse vizează clarificarea obiectului finanțării, în vederea asigurării unei aplicări unitare a cadrului normativ în vigoare și a clarificării</p>	<p>Se acceptă. Se exclude referința la <i>Legea privind achizițiile publice nr.131/2015</i> din Nota de Fundamentare, din categoria temeiurilor legale care au stat la baza elaborării proiectului de hotărâre, întrucât proiectul urmărește simplificarea procedurilor administrative, clarificarea obiectului finanțării și responsabilităților instituționale, fără a modifica sau introduce mecanisme specifice achizițiilor publice.</p>

		<p>responsabilităților instituționale în gestionarea mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat. Totodată, se menționează că intervenția în cauză urmărește simplificarea procedurii administrative și evitarea dificultăților de ordin contabil.</p> <p>În aceste condiții, constatăm că modificările esențiale promovate prin proiect nu au legătură nemijlocită cu domeniul achizițiilor publice și nu implică instituirea sau modificarea unor mecanisme specifice reglementate de legislația în materie de achiziții publice. În aceste condiții, considerăm justificată excluderea Legii privind achizițiile publice nr.131/2015 din categoria temeiurilor legale care au stat la baza elaborării proiectului de hotărâre.</p>	
NOTIFICARE			
Ministerul Finanțelor (nr. 07/1-03/44/451 din 31.03.2026)	1.9.	Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre și comunică susținerea acestuia.	Se ia act.
EXPERTIZARE			
Ministerul Justiției (nr. 04/1-3883 din 08.04.2026)	1.10.	<p>Pornind de la prevederile art. 22 alin. (10) din Legea nr. 939/2000 cu privire la activitatea editorială, modalitatea de efectuare a cheltuielilor pentru traducerea și editarea cărții în străinătate se aprobă de Guvern.</p> <p>Astfel, amendamentul propus de autori privind excluderea cuvântului „editare” la orice formă gramaticală din textul Hotărârii Guvernului nr. 256/2013, nu este judicios și urmează a fi revăzut. Or, potrivit notei de fundamentare, scopul acestei intervenții este instituirea finanțării exclusive a serviciilor de traducere a lucrărilor din limba română în alte limbi, precum și a drepturilor de autor aferente acestora, cu delimitarea expresă a cheltuielilor eligibile.</p> <p>Noua reglementare va conduce la ajustarea procedurii administrative, la uniformizarea tratamentului financiar-contabil al mijloacelor alocate și la eliminarea potențialelor interferențe sau ambiguități în procesul de gestionare a resurselor bugetare.</p> <p>În context, este de reținut că Guvernul nu poate restrânge domeniul stabilit de lege. Potrivit normei, acesta reglementează mecanismul, nu obiectul finanțării.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La nota de fundamentare a fost revizuită argumentarea referitoare la <i>scopul intervenției, respectiv finanțarea serviciilor de traducere a lucrărilor din limba română în alte limbi, precum și a drepturilor de autor aferente, cu delimitarea expresă a cheltuielilor eligibile.</i> În acest context, <u>termenul „exclusiv” a fost exclus.</u></p> <p>Potrivit Regulamentului în vigoare, finanțarea se acordă în proporție de până la 100% <i>pentru costurile de traducere</i>, până la 100% <i>pentru drepturile de autor</i> și până la 50% <i>pentru costurile de tipar</i>, ceea ce evidențiază prioritatea acordată finanțării traducerii și drepturilor de autor.</p> <p>Totodată, amendamentul privind excluderea termenului „editare” din textul Hotărârii Guvernului nr. 256/2013 a fost reconsiderat. Astfel, termenul se menține în denumirea Regulamentului și în punctele 1, 2 și 3 ale acestuia, fără a afecta mecanismul de finanțare, obiectul acestuia continuând să includă atât traducerea, cât și etapa de implementare (<i>tipar/publicare</i>), cu accent prioritar pe traducere și unul secundar pe tipar/publicare.</p>

		<p>Suplimentar, la pct. 1, textul „1.1. în hotărâre:” se va exclude ca fiind inutil, iar textul ce urmează se va renumera corespunzător.</p> <p>La lista contrasemnatarilor se va ține cont că potrivit prevederilor art. 102 alin. (4) din Constituție și art. 36 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii acestora în aplicare și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat.</p>	<p>În esență, noua normă propusă stabilește o prioritizare a finanțării serviciilor de traducere și a drepturilor de autor, fără a restrânge domeniul reglementat de lege și fără a afecta mecanismul existent, intervenția vizând ajustarea obiectului finanțării.</p> <p>Se acceptă. Textul „1.1. în hotărâre:” a fost exclus.</p> <p>Se acceptă. La PHG, ministrul finanțelor a fost inclus în lista contrasemnatarilor, având în vedere responsabilitatea acestuia pentru domeniul de activitate care intră parțial în obiectul de reglementare al actului.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție (nr. EHG26/11315 din 30.03.2026)</p>	<p>1.11.</p>	<p>CNA constată faptul că în cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.</p> <p>Proiectul corespunde interesului public general, întrucât contribuie la ajustarea cadrului normativ în vederea unei corelări mai eficiente cu necesitățile reale ale beneficiarilor și ale instituțiilor angajatoare. Modificările propuse vizează optimizarea administrării fondurilor bugetare destinate culturii, asigurând un proces de finanțare a activității editoriale bazat pe transparență și utilizarea eficientă a resurselor statului.</p>	<p>Se ia act.</p>